

1. Tunne-elämän kehitys, sosiaaliset taidot, vuorovaikutus ja leikki

4-vuoden iässä lapsi

- on utelias, haluaa tutkia, nähdä ja näyttää taitonsa ja on varma itsestään
- on kaikkivoipaisuudestaan huolimatta edelleen hellyydenkipeä ”pikkuvauva”, joka kaipaa huomiota
- alkaa tuntea vastuuta ja syyllisyyttä
- pelkää usein näköärsykkeisiin liittyviä asioita: pimeää, oudon näköisiä ihmisiä, käärmeitä, vanhempien poislähtöä
- yrittää ymmärtää ihmisten rooleja ja jäljitellä niitä leikeissään mm. jäljittelee samaa sukupuolta olevan vanhemman toimintaa sekä ottaa mallia saduista ja televisiosta
- haluaa miellyttää vanhempiaan ja aikuisia ja pyrkii omaksumaan sosiaalisia taitoja
- osaa noudattaa sääntöjä aika hyvin ja näkee varsinkin toisen tekemät sääntörikkomukset
- tuntee myötätuntoa (toisen itkiessä) ja mielihyvää voidessaan ilahduttaa tai lohduttaa
- on rikas mielikuvitukseltaan ja hänellä voi olla mielikuvitusystävä
- ei aina ymmärrä toden ja kuvittelun rajaa, hän kokee kuvittelemansa asiat todelliseksi
- leikkii mielellään toisen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa, testaa ja muodostaa kaverisuhteita
- osaa jo leikkiessään neuvotella ja tekee työtä sovinnon säilyttämiseksi
- opettelee käsittelemään ensimmäisiä varsinaisia riitoja ja tarvitsee niihin aikuisen tuen
- ottaa leikeissään käsittelyyn vaikeat tunteet – pelon, avuttomuuden, surun, yksinäisyyden.

Mahdollisia kehitykseen liittyviä huolenaiheita

- arkitoimintoihin jatkuvasti liittyvät vaikeudet: esim. ruuasta kieltäytyminen tai ylensyönti, wc-toimintoihin liittyvät taantumet (kastelu, tuhriminen, panttaaminen)
- lapsella on outoja ja tavallista suurempia pelkoja
- lapsi vahingoittaa itseään tai ajautuu jatkuvasti vaaratilanteisiin
- lapsen pettymyksensietokyky on heikko ja hän käyttäytyy aggressiivisesti, eikä osaa sanallisesti ilmaista mieliharmiaan
- lapsi on pitkään alakuloinen
- lapsi kieltäytyy usein ikätasoisesta toiminnasta ja on selvästi epävarma omasta osaamisestaan
- lapsi ei hae eikä ota vastaan aikuisen tukea ja lohdutusta ollessaan surullinen tai satutettuaan itseään
- lapsen on vaikea ymmärtää mitä muut viestittävät ilmeillä ja eleillä
- lapsi ei osaa leikkiä, vetäytyy eikä liity lapsiryhmän toimintaan
- lapsen asema leikissä on aina sama (esim. johtaja, mukautuja, koira jne.)

Tilaa muistiinpanoille

2. Tarkkaavaisuus, motivoituminen, ajattelu, muisti ja oppiminen

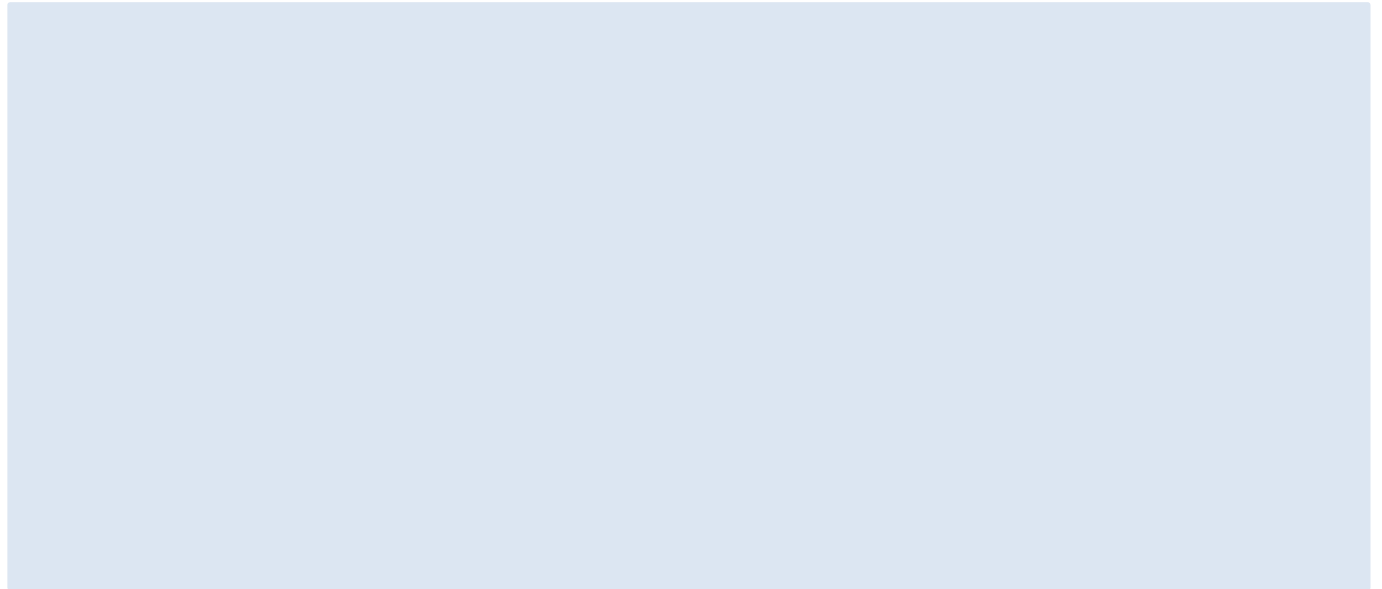
4-vuoden iässä lapsi

- uskoo mitä näkee -lapsen havainnot määräävät ajattelua
- osaa kertoa ajatuksistaan
- järkeilee asioita, joita näki eilen ja ratkoo ongelmia
- kykenee ajattelussaan rinnastamaan, luokittelemaan ja vertailemaan
- omaa pitkälle kehittyneen moraalin ja omantunnon
- muistaa enemmän, muistikapasiteetti on jo 3–4 yksikköä (muistiyksikkö voi olla kirjain, numero, sana jne.)
- pystyy palauttamaan mieleen jo useampia asioita
- toimii suunnitelmallisesti
- ymmärtää ja noudattaa sääntöjä
- oppii, kun häntä neuvotaan.

Mahdollisia kehitykseen liittyviä huolenaiheita

- lapsi ei opi tai hän oppii hitaasti esim. tuttujen nimiä, lauluja
- lapsi ei toimi annettujen ohjeiden (kuulo) tai vihjeiden (näkö) mukaan
- lapsen on vaikea muistaa omakohtaisia äsken tapahtuneita asioita (esim. mitä on syönyt, missä on käynyt, mitä on nähnyt tai mihin on jättänyt tavaroitaan)
- lapsi sanoo usein "en muista" ratkaisuna tilanteisiin
- asioiden loppuunsaattaminen on lapselle usein hankalaa
- lapsi välttelee vaativampia tehtäviä ja ponnisteluja
- ulkopuoliset ärsykkeet häiritsevät jatkuvasti lapsen keskittymistä
- lapsi käyttäytyy levottomasti, kiemurtelee tuolilla, näprää tavaroita
- lapsi ei kykene pysähtymään eikä harkitse tilanteita ennen kuin toimii
- lapsi ei jaksa odottaa vuoroaan

Tilaa muistiinpanoille

3. Kielellinen kehitys

Mikäli lapsen äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi lapsen suomen kielen taidon arvioinnissa voidaan hyödyntää suomen kielen oppimisen seurantalomaketta.

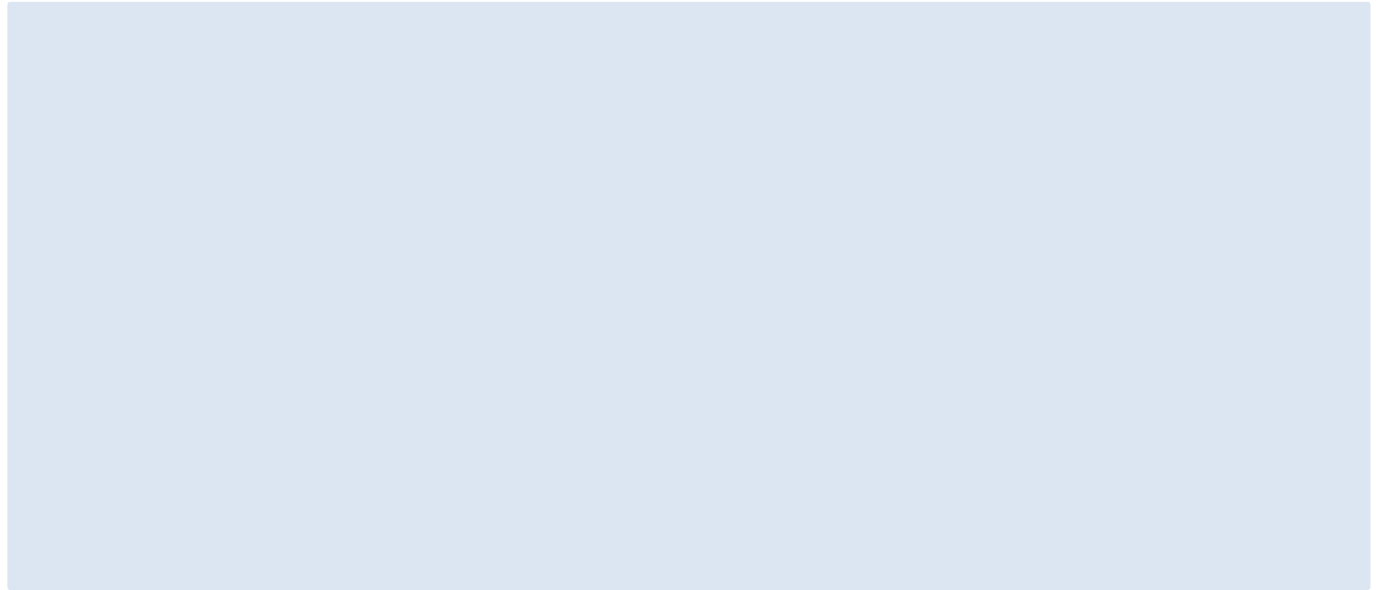
4-vuoden iässä lapsi

- ymmärtää tavallista puhetta
- kiinnostuu sanaleikeistä ja riimittelystä (kielellinen tietoisuus kasvaa)
- käyttää kieliopillisesti oikeita lauseita – myös sivulauseita
- kertoo tarinoita, satuilee ja on taitava kertomaan asioista ja tapahtumista (kertova puhe)
- käyttää puheessaan adjektiiveja, osaa kuvailla esineitä ja asioita
- puhuu selkeästi, vaikka joitakin äänneitä saattaa puuttua
- osaa keskustella ja kuunnella muita sekä esittää kysymyksiä kuulemastaan
- kyselee paljon "miksi ja mitä varten?" -kysymyksiä ja kaipaa perusteellisia selvityksiä

Mahdollisia kehitykseen liittyviä huolenaiheita

- lapsella on suppea sanavarasto
- lapsi ei ymmärrä annettuja ohjeita
- lapsen puheessa esiintyy runsaasti äännevirheitä
- lapsen puheesta on vaikea saada selvää
- lapsen puheessa on huomattavia kieliopillisia virheitä
- lapsen puheessa on niukasti kertovaa ja kuvailevaa puhetta
- lapsella on esiintynyt änkytysoireita vähintään kolme kuukautta

Tilaa muistiinpanoille

4. Motoriset taidot ja omatoimisuus

4-vuoden iässä lapsi

- omaa perusliikuntataidot (esim. vakaa kävely, juoksu, hyppiminen) ja hallitsee hyvin tasapainonsa
- hallitsee oikean kynäotteen (sivellinote)
- osaa pukea lähes itsenäisesti (esim. vetoketju ja napit)
- tietää kehonsa osat

Mahdollisia kehitykseen liittyviä huolenaiheita (4v.)

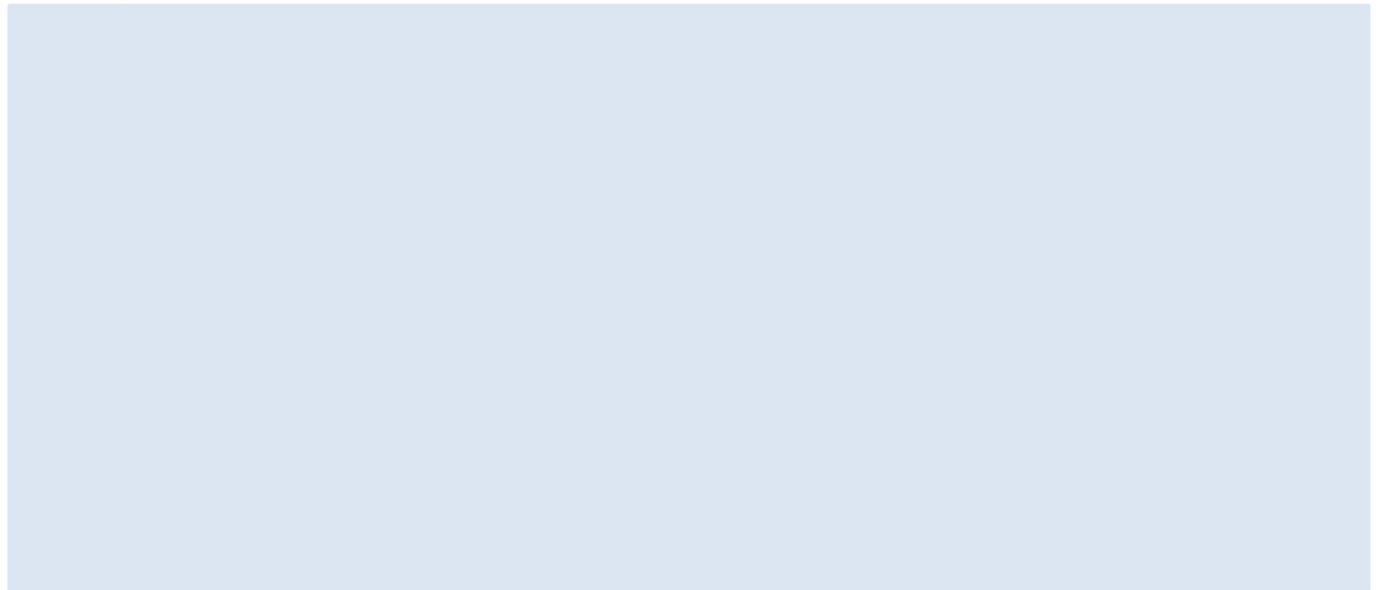
- sorminäppäryyttä sekä silmän ja käden yhteistyötä vaativat toimet ovat lapselle erityisen haastavia (esim. helmien pujottelu, napittaminen, mukista juominen)
- lapsi ei kykene tekemään samaan aikaan kahta keskittymistä vaativaa motorista asiaa (kantaa jotain käsissään noustessaan portaita)
- lapsi kompastelee ja kaatuilee herkästi
- lapsi ei kykene matkimaan liikkeitä tai asentoja mallista
- lapsi ei osaa hyppiä joustavasti

Omatoimisuus

4-vuoden iässä lapsi esimerkiksi

- käy itsenäisesti wc:ssä
- pesee ja kuivaa kätensä itse
- riisuutuu ja pukeutuu itsenäisesti (ei vielä solmi kengännauhoja)
- käyttää ainakin haarukkaa
- hakee itse juotavaa ja kaataa kannusta
- levittää voita leivälle.

Tilaa muistiinpanoille

5. Onko perheenne arjessa tekijöitä tai asioita, jotka mielestänne vaikuttavat lapsen kasvuun ja kehitykseen ja joista haluaisitte keskustella päivähoidossa tai neuvolassa?

Tilaa muistiinpanoille

